

TRANSGÈNICS?

NO, GRÀCIES

Un transgènic o Organisme Modificat Genèticament (OMG) és un organisme viu que ha estat creat artificialment manipulant-ne els gens. Les seves característiques s'han alterat mitjançant la inserció de gens d'altres espècies que li aporten noves característiques heretables. Aquestes paraules, a priori tan tècniques i fins i tot asèptiques, amaguen una realitat plena d'ombres.

El cultiu d'aliments transgènics duu implícit una sèrie de perills per al medi ambient i l'agricultura com poden ser l'increment de l'ús de tòxics, la contaminació genètica, la contaminació del sòl, la pèrdua de biodiversitat, el desenvolupament de resistències a insectes i males herbes... Els possibles efectes nocius per a la nostra salut a llarg termini dels OMG presents a la nostra alimentació o a la dels animals que ingerim són desconeguts. Per tant, les conseqüències que poden tenir aquest tipus de cultius sobre el conjunt d'éssers vius són irreversibles i completament imprevisibles.

Però tan gran com el risc ecològic i sanitari és el risc de permetre la industrialització i mercantilització de la totalitat de la cadena alimentària amb l'única intenció de treure'n el màxim rendiment econòmic.

Un dels documents més reveladors pel que fa al cas dels possibles perills dels OMG és el llibre i documental *El món segons Monsanto*, on la periodista francesa Marie-Monique Robin fa una crítica ferotge a l'activitat de l'empresa biotecnològica Monsanto. Aquesta transnacional domina i controla el 80% de la producció mundial de llavors transgèniques. El documental reconstrueix la gènesi i el desenvolupament d'aquest gegant industrial, que al llarg d'un segle d'existència ha anat acumulant diversos processos penals a causa

© National Film Board of Canada

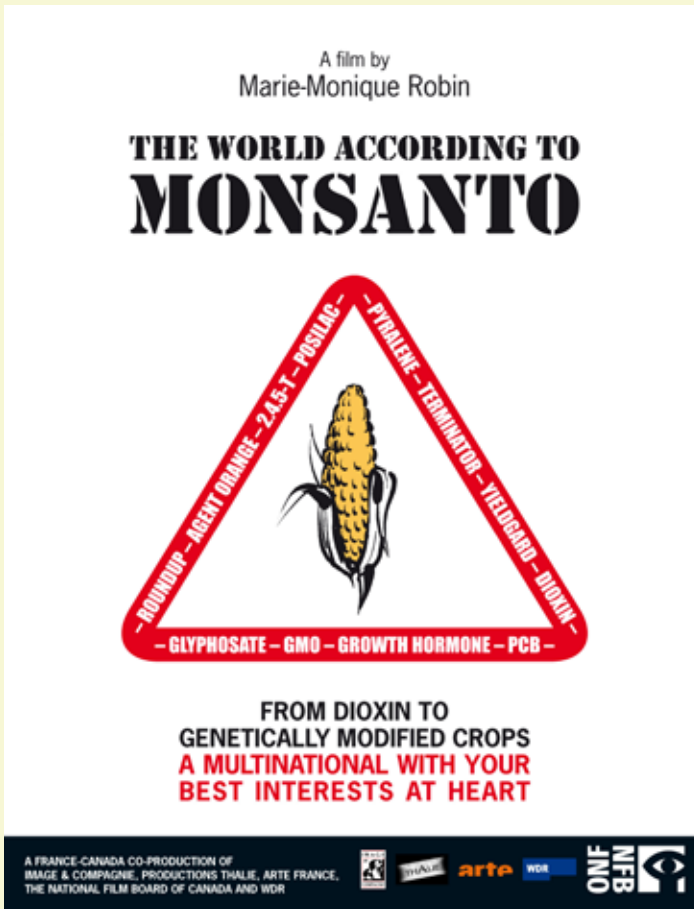

de la toxicitat dels seus productes; al seu historial trobem que ha estat fabricant del PCB (piralè), de "l'agent taronja" emprat com a herbicida a la guerra del Vietnam i d'hormones per incrementar la producció làctia prohibides a Europa pels perills per a la salut que implica el seu consum. Tot i aquests antecedents, Monsanto es presenta com una empresa que treballa per al benestar de la humanitat, que ajuda els agricultors a millorar la seva productivitat i redueix l'impacte ecològic amb el noble repte d'acabar amb la fam al món. Res més enfora de la realitat, el que guia la investigació biotecnològica agropecuària no és la intenció de resoldre problemes socials o ecològics, sinó la intenció d'obtenir beneficis.

A Europa els aliments transgènics no gaudeixen de bona acollida, de fet, la majoria dels ciutadans de països industrialitzats rebutja els OMG, i això fa que les corporacions transnacionals posin el punt de mira al Sud. Els transgènics es converteixen així en una amenaça especialment perillosa per als països més empobrits.

Les llavors són la base de tota l'activitat agrícola, el primer esglaó de la cadena, qui les controla controlarà l'oferta d'aliments mundial. Per això, Monsanto necessita apoderar-se de les llavors allà on les utilitzen, és a dir, entre els agricultors. Els agricultors són els seus clients potencials, per tant, als països on la població agrícola encara és majoritària, el mercat a explotar és immens i els possibles beneficis molt sucosos.

L'impacte que les llavors transgèniques tenen en l'economia dels petits i mitjans agricultors, camperols i indígenes, és catastròfic. Atès que aquestes llavors són objecte de drets de propietat intel·lectual

no poden ser guardades, reutilitzades o intercanviades, fins i tot a vegades els seus fruits són voluntàriament estèrils, amb la qual cosa es trenca així amb una pràctica mil·lenària de supervivència dels camperols i es deixa el control d'abans i després de la producció a les mans de les empreses. A més, l'expansió de monocultius de blat i soja transgènica en aquests països en redueix la biodiversitat, provoca danys ecològics irremediabls i substitueix la producció d'aliments per al consum local.

Per tot això hem de concloure que l'agricultura transgènica no és ni sostenible ni justa, ans al contrari, és la recepta per consolidar aquest control de les transnacionals sobre el sistema agroalimentari, que socava la sobirania i la seguretat alimentària.

La solució a la fam i la desnutrició no passa per la proliferació dels OMG ni l'aplicació de la biotecnologia a l'agricultura. El que realment ens hem de plantejar és un canvi de model productiu agrícola que inclogui la perspectiva de la sobirania alimentària. "Via Campesina", un moviment social i camperol internacional de petites explotacions familiars, va elaborar el concepte de sobirania alimentària dient que és el dret dels pobles, comunitats i països a definir, en els àmbits de l'agricultura, el treball, la pesca, l'alimentació i la gestió de les terres, polítiques ambientals, socials, econòmiques i culturals adaptades a la seva

situació única. S'inclou el dret a l'alimentació i la producció alimentària, la qual cosa significa que tots els pobles tenen dret a disposar d'aliments sans, nutritius i culturalment apropiats als mitjans de produir-los, i el dret a disposar de la capacitat de mantenir-se a si mateixos i de cobrir les seves necessitats i les de les seves societats.

Crec que aquest ha de ser el punt de partida des d'on imaginar alternatives possibles al model industrial de producció agrícola, es fa necessari trencar amb aquest model que es regeix únicament per la lògica econòmica neoliberal que alimenta sols el gran capital. Hem de ser capaços de replantejar noves formes de relació entre el camp i la ciutat, entre els països rics i els empobrits, entre el Nord i el Sud, d'apostar per circuits propers de producció, comercialització i consum. En definitiva, ara més que mai, es fa imprescindible, una vegada més, reinventar el món.

Marta Llompart
Membre de l'associació
Finestra al Sud

© National Film Board of Canada